

História Zeme

- Zem vznikla pred 4,6 mld. rokov

Prahory:

4 - 2,5 mld r.

- formovanie zemskej kôry, hydrosféry, horotvorná činnosť
- najstarší superkontinent Rodinia
- pred 3,5 mld. r. - vznik života - v oceánoch
- vznik prokaryotickej bunky (baktérie), neskôr eukaryotickej bunky
- koncom obdobia vznikli sinice, ktoré produkovali kyslík
- stromatolity - bochníkovité kolónie siníc v plytkých moriach, ktoré produkovali kyslík

Starohory:

2,5 mld. - 550 mil. r.

- nárast množstva kyslíka v atmosféra, vznik ozónovej vrstvy
- vývoj mnohobunkových organizmov
- na konci obdobia žili baktérie, prvoky, ale i pŕhlivce, obrúčkavce, článkonožce
- na konci bolo celosvetové zaľadnenie: Zem - snehová guľa

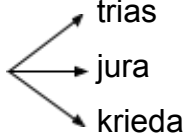
Prvohory:

550 - 250 mil. r.

- delia sa na 6 období - prvé z nich bolo kambrium, posledné perm
- vedúce skameneliny - trilobity (článkonožce)
- vývoj stavovcov: žraloky, ryby → postupný prechod stavovcov na súš → obojživelníky → plazy
- výtrusné rastliny - stromovité prasličky, plavúne, paprade → ich odumretím vznikalo čierne uhlie
- neskôr vznikali aj krytosemenné rastliny
- na konci bolo najväčšie vymieranie druhov

Druhohory:

250 - 65 mil. r.

- delia sa na 3 obdobia:
-
- ```
graph LR; A[3 obdobia:] --> B[trias]; A --> C[jura]; A --> D[krieda];
```

- začiatkom druhohôr sa rozdelil superkontinent Pangea na Lauráziu a Gondwanu
- vedúce skameneliny - amonity (hlavonožce), belemnity
- veľmi teplá klíma → prekvital život → vznik vápencov v moriach, vznik ropy a zemného plynu z odumretých rastlín a živočíchov
- rozmach krytosemenných rastlín
- éra plazov. Rozmach dinosaurov
- koncom druhohôr vznikli z plazov aj vtáky a cicavce. Tie mali rozmach ale až v treťohorách
- počas kriedy - Alpínske vrásnenie - vznik pohorí Pyreneje, Alpy, Karpaty až po Himaláje
- na konci druhohôr, kvôli pádu meteoritu vyhynuli dinosaury. Najprv vyhynuli rastliny, lebo prach zatienil slnečné lúče, potom bylinožravce, ktoré sa živili rastlinami a nakoniec mäsožravce

### Treťohory:

65 - 2 mil. r.

- delia sa na 2 obdobia:
  - paleogén
  - neogén
- rozmach cicavcov: mamuty, nosorožec srstnatý, tiger šablozubý, medveď jaskynný
- najväčším cicavcom bol 20 tonový paraceraterium
- 20 m žralok megalodon
- v močiach vznikalo hnedé uhlie
- pokračovalo Alpínske vrásnenie

### Štvrťohory:

2 mil. r. - súčasnosť

- delia sa na 2 obdobia:
  - pleistocén
  - holocén
- v pleistocéne sa striedali ľadové doby (glaciál) a medziľadové doby (periglaciál). Posledná ľadová doba skončila pred cca 12 000 r. Odvtedy je obdobie holocén.
- v ľadových dobách siahali kontinentálny ľadovec až po Tatry. Mnohé živočíšne, ale i rastlinné druhy vtedy migrovali na juh a po skončení ľadových dôb sa znova vrátili
- živočíchy žili tie, čo žijú dnes. Najznámejšie, už vyhynuté druhy boli mamuty, šablozubý tiger, jaskynný medveď, jaskynný lev

- vývoj človeka:

- australopithecus (opica, koniec treťohôr)
- človek zručný - homo habilis: používal nástroje
- človek vzpriamený - homo erectus: chodil vystretý
- človek rozumný - homo sapiens sapiens

---

- v histórii Zeme bolo 5 veľkých vymieraní druhov (kataklizmy), kedy vyhynulo obrovské množstvo existujúcich druhov organizmov. 3 z nich nastali v prvohorách, 2 v druhohorách. Kvôli ľudskej činnosti sa dá povedať, že sme na prahu 6. vymierania druhov.